

ПРОБЛЕМА ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНОЇ АВАРІЙНОСТІ ЗА УЧАСТЮ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

ПРИХОДЬКО Аліна,

здобувач вищої освіти,

Криворізький навчально-науковий інститут,

Донецький державний університет внутрішніх справ

ВЕСЕЛОВ Микола,

доктор юридичних наук, професор,

професор кафедри державно-правових дисциплін,

Криворізький навчально-науковий інститут,

Донецький державний університет внутрішніх справ

Ключові слова: аварійність, профілактичні заходи, військово-вослужбовці, Україна.

Keywords: emergency, preventive measures, military personnel, Ukraine.

Однією з загроз державної безпеки «невоєнного характеру» для будь-якої країни є аварійність (виробнича, транспортна, побутова тощо). Навіть у воєнні часи ці чинники є причиною багатьох випадків загибелі та травмування громадян. Увагою цього дослідження є реальні та потенційні загрози державної безпеки, які виникають у сфері дорожнього руху. Деякі українські політики казали, що актуальна для українців загроза стати жертвою ракетних атак з боку російських агресорів дорівнює вірогідності потрапити у дорожньо-транспортну пригоду (далі – ДТП). Не можемо впевнено судити наскільки цей вислів відповідає дійсності, але мусимо впевнено констатувати, що стан дорожньо-транспортної аварійності в Україні з початком війни не покращився, а навпаки – рівень небезпеки від ДТП лише підвищився. Це впливає з аналізу статистики (див. табл. 1)

Таблиця 1

ДТП з загиблими та/або травмованими

усього			загинуло			травмовано		
2022	2023	%	2022	2023	%	2022	2023	%
18628	23642	26,9	2791	3053	9,4	23145	29502	27,5

Джерело: отримано за результатами власного аналізу статистичної звітності про дорожньо-транспортні пригоди за 2023 рік в Україні (сайт Патрульної поліції України).

За даними Національної поліції в Україні за 2022 рік сталося 18 628 автопригод, у результаті яких 2791 людина загинула, а 23145 – було травмовано. У 2023 році ця «статистика» лише погіршилася: 23642 ДТП (+26,9%) – 3053 осіб загинуло (+9,4%) – 29502 особи травмовано (+27,5%). При цьому, навіть за приблизними підрахунками, надзвичайні ситуації, викликані протиправними військово-диверсійними діями росії в Україні призвели до загибелі та травмування більше 2,1 тис. мирних українських громадян (Сайт Патрульної поліції України, 2023). Тож виявляється, що дорожньо-транспортна аварійність є не меншою загрозою для життя та здоров'я українців, ніж військові злочини російських загарбників.

За результатами проведеного Національною поліцією аналізу стану аварійності на території країни, основними причинами скоєння ДТП визнавалися порушення ПДР учасниками дорожнього руху, неналежний стан дорожньої інфраструктури, низький рівень підготовки водіїв тощо. Це вимагає вжиття дієвих заходів, навіть в умовах війни. Одним з проблемних питань, яке, на нашу думку, також впливає на загальний стан БДР, є транспортна дисципліна військовослужбовців.

За даними Інтернет-медіа: «Перед повномасштабним вторгненням військ рф, у липні 2021 року, було затверджено чисельність ЗСУ в кількості, яка не перевищує 261 тис. осіб, зокрема й 215 тис. військовослужбовців». «У жовтні 2023 року загальна чисельність ЗСУ становила понад 850 тис. осіб. З них – близько 820 тис. військовослужбовців» (ICTV FACTS, 2023). Збільшення у декілька разів чисельності військового контингенту не могло не позначитися на рівні дорожньо-транспортної аварійності, зокрема за участю зазначеної категорії учасників дорожнього руху.

За даними поліції протягом 2022 та 2023 років, загальна кількість ДТП за участю даної категорії осіб становила (див. табл. 2)

Таблиця 2

Загальна кількість ДТП за участю військовослужбовців

Рік	Загальна кількість ДТП	ДТП з потерпілими	Загинуло	Травмовано
2022	2216	1016	215	913
2023	5313	2256	449	2019

Джерело: лист Управління патрульної поліції ДПП НПУ від 30.01.2024 р. № 1417/41/19/01-2024.

Наведена статистика включає сукупну кількість тих автопригод, які сталися як через вину військовослужбовців, так і випадки, у яких військові стали жертвами порушень ПДР з вини інших учасників дорожнього руху. При цьому цифри загиблих та травмованих включають сумарно військових та цивільних осіб, які постраждали у таких ДТП.

На перший погляд може здаватися, що дана тематика зараз не на часі, що вона не є популярною та доречною. Втім слід констатувати, що дана проблематика є актуальною. І вагомим аргументом на користь того, що про неї потрібно публічно говорити і намагатися відшукати шляхи наукового та практичного вирішення є те, що, як свідчить наведена статистика, наші військові гинуть чи отримують травми не лише у наслідок бойових дій, а й під час ДТП, зокрема глибоко у тилу. Наведене дає підстави розглядати дорожньо-транспортну аварійність за участю військовослужбовців як одну зі складових проблем аварійності в цілому і, як стратегічне завдання для наукових розвідок у цьому напрямку з метою подальшого напрацювання практичних заходів покращення стану транспортної дисципліни даної категорії учасників дорожнього руху. Першим кроком має бути проведення детального стану аварійності за участю військовослужбовців, другим – напрацювання профілактичних заходів та привернення уваги до проблематики широкого кола зацікавлених суб'єктів та громадськість.

Список використаних джерел

1. Patrol police of Ukraine. (2023). Statistics. Traffic accident statistics in Ukraine for 2023. URL: <https://patrolpolice.gov.ua/statystyka>.
2. ICTV FACT. (2023). From numbers to weapons: how the war changed the Armed Forces and what future awaits the army after victory. URL: <http://surl.li/qtqau>.
3. Patrol Police Office of the Patrol Police Department of the National Police of Ukraine. (2024). Letter dated January 30, 2024 No. 1417/41/19/01-2024.